

Zaļais iepirkums un tā organizēšana

Laimonis Osis

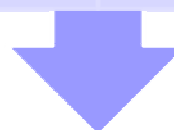
*Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta
ieviešanas vienības eksperts*

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Zaļais publiskais iepirkums

Kas tas ir?

Kāpēc konkursā obligāts?

Normatīvais ietvars

Vai tas ir atļauts?

Kādas ir prasības konkursā?

Zaļā iepirkuma prasību pielietošana konkursā

Ieteikumi zaļā iepirkuma veicināšanai...

Kā tos praktiski izmantot?

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Jebkurai darbībai ir tieša vai netieša ietekme uz vidi

Kādi ir šīs ietekmes samazināšanas pasākumi?

- videi draudzīgas tehnoloģijas
- videi draudzīgu preču ražošana
- vides pārvaldības sistēmu ieviešana
- **zaļais publiskais iepirkums (ZPI)**

ZPI = viens no vides politikas instrumentiem, ar kura palīdzību iespējams:

- samazināt ietekmi uz vidi
- veicināt sociālus uzlabojumus
- panākt ietaupījumus budžetā

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Iepirkuma galvenie soļi

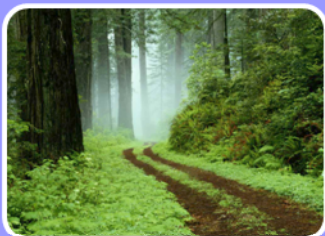

- Vajadzību formulēšana
- Skaidras tehniskās specifikācijas sastādīšana
- Atlases kritēriju noteikšana
- Līguma piešķiršanas kritēriju noteikšana
- Līguma izpildes punktu precizēšana

Zaļais publiskais iepirkums – sistemātiska vides (arī sociālu) nosacījumu integrēšana visās ar preču vai pakalpojumu iepirkumu saistītās darbībās, sākot no vajadzību noskaidrošanas, atbilstošu specifikāciju izstrādes un novērtējuma procedūrām, līdz pat sasniegto rezultātu monitoringam.

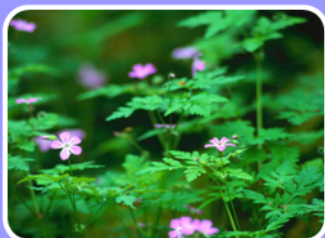
Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Zaļā publiskā iepirkuma galvenās pazīmes:

Vajadzību izvērtēšana

- Vai un ko vajag?
- samazināts iepirkumu apjoms / ietaupījumi budžetā

Aprites cikla izmaksu analīze

- Cik tas patiesībā izmaksās?
- sākotnējā cena + ekspluatācijas izmaksas + radīto atkritumu apsaimniekošanas izmaksas / ietaupījumi budžetā ilgtermiņā

Saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums

- Vai prece būs videi draudzīga un par konkurētspējīgu cenu?
- sākotnējā cena + vides nosacījumi + piešķiršanas kritēriji + līguma izpildes nosacījumi

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

■ Kāpēc zaļais iepirkums KPFI projektu konkursos?

Mērķis – SEG gāzu emisiju samazināšana
tCO₂/Ls gadā

EK pētījums —par zaļā iepirkuma
efektivitāti būvniecībā (2008)

SEG gāzu emisiju samazinājums 70%
Budžeta ietaupījumi

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Normatīvais ietvars

ES

- 2004.gada 31.marta Direktīva 2004/18/EC (sabiedriskā sektora direktīva)
- 2004.gada 31.marta Direktīva 2004/17/EC (infrastruktūras uzņēmumu direktīva)

LV

- Publisko iepirkumu likums
- Likums „Par iepirkumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vajadzībām”

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

Iepirkuma organizēšanas ietvars:

Ministru kabineta __.__.2010. noteikumi Nr. __
3.pielikums / 2.4.2.apakšpunkts
11.pielikums / 1.-3.punkts

Publisko iepirkumu likums (ar grozījumiem)

Informatīvais ziņojums par ieteikumiem zaļā
publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un
pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi
draudzīgas būvniecības veicināšanai

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

- **Informatīvais ziņojums** par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

- **Informatīvais ziņojums** par ieteikumiem zaļā publiskā iepirkuma veicināšanai valsts un pašvaldību institūcijās un ieteikumiem videi draudzīgas būvniecības veicināšanai

Būtiskās
ietekmes
uz vidi

- enerģijas patēriņš
- dabas resursu patēriņš
- bīstamas vielas
- transports

Vides kritēriji

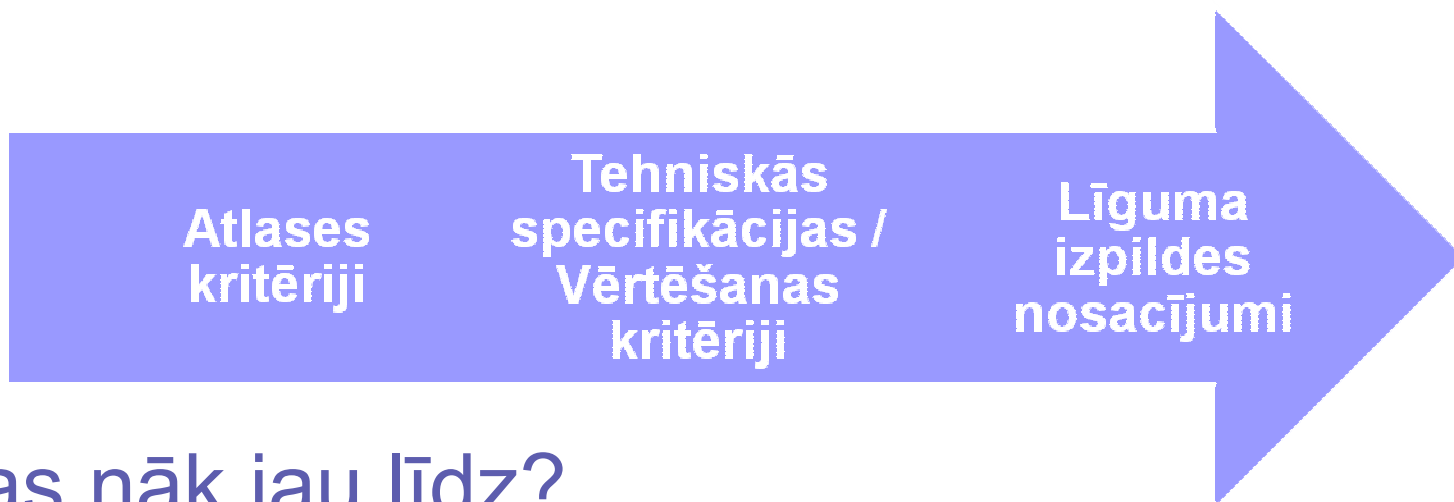
- pamatkritēriji
- izvērstie kritēriji
- **padomi ieviešanai!!!**

Marķējumi

- ekomarķējumi
- novērtējuma marķējumi
- izcelsmes marķējumi

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

- **Vides kritēriji** dažādos iepirkuma procedūras posmos:

■ Kas nāk jau līdz?

- projekta specifika ļauj definēt līguma priekšmetu, iekļaujot tajā atsauci uz “energoefektivitātes paaugstināšanu” (=enerģijas patēriņa samazināšanu)
- prasība (MK not. projekta 7.punkts) – oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājam jābūt vismaz $0,35 \text{ kgCO}_2/\text{Ls}$ gadā

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

■ Atlases kritēriji:

- projektētāja pieredze/izglītība (*indikatīvs saraksts/ekspertu žūrija*)
- izslēgšanas kritēriji (*tiesas spriedums!*)
- pretendentu tehniskā kapacitāte (*ISO14001 vai ekvivalents*)

■ Tehniskās specifikācijas:

- enerģijas patēriņa standarti /vērtēšanas kritēriji

Ēkas siltumenerģijas patēriņam projekta īstenošanas rezultātā jāsamazinās vismaz par 25% nekā esošais patēriņš. Zemākam siltumenerģijas patēriņam nekā minēts specifikācijās, tiks piešķirti papildus punkti, balstoties uz slīdošo skalu starp labāko un sliktāko piedāvājumu.

- apmācība par energoefektivitāti

Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās

■ Tehniskās specifikācijas:

- videi draudzīgi būvmateriāli (problēma: *tirgus situācijas nezināšana*)
 - kokmateriāli (*FSC, PEFC sertifikāti*)
 - krāsas (*GOS emisiju robežlīmenis*)
 - būvmateriāli/vērtēšanas kritēriji

Būvniecībā izmantoto materiālu procentuālā attiecība (pēc vērtības), kas ražoti atbilstoši I tipa ekomarkējuma kritēriju standartiem saskaņā ar ISO 14024. Papildus punkti proporcionāli piedāvātajai procentuālajai attiecībai.

- ūdeni taupošas iekārtas

■ Līguma izpildes nosacījumi:

- gaisa apmaiņas koeficienta pārbaude
- uzskaitvedība (*pirmos 3 gadus nodrošina ar enerģijas patēriņa datiem*)
- atkritumu apsaimniekošana
- transports (vismaz EURO3 standarts)

Paldies par uzmanību!

laimonis.osis@vidm.gov.lv
67026919